

Ústavně konformní děcko

eFocus

Stanovit periodizaci nejnovějších dějin Ústavního soudu bude pro budoucího právního historika vcelku jednoduché. Složitě, jak se zdá, nebude ani podání základní charakteristiky jednotlivých dekád. Zatímco v dekádě první byla jeho judikatura výrazně restituční, ve druhé dekádě kromě přijetí klíčových nálezů k vymezení mantinelů dělby moci vstoupil Ústavní soud do věcí sociálně – ekonomického rázu, v dekádě třetí – jak lze dovozovat již i z titulků novinových článků o četných nálezech z poslední doby – má zřejmě ambici regulovat právní poměry nezletilého ústavně konformního děcka.

Předesílám, že od počátku patřím do tábora těch, kterým se tento trend nelíbí.

Můj názor je konzistentní již od doby, kdy Ústavní soud druhé dekády byl ve věcech rodinného práva, respektive péče soudu o nezletilé děti výrazně zdrženlivý. Důvodem zmiňované zdrženlivosti bylo mimo jiné i pochopení smyslu zákona, ať zprvu občanského soudního řádu, tak později zákona o zvláštních řízeních soudních, který v těchto případech záměrně nepřipouští dovolání. Vztahy rodičů a zájmy nezletilých dětí jsou případ od případu natolik specifické a konkrétní, že jakékoliv sjednocení judikatury není reálně možné. Zásada ústnosti a možnost soudců nalézacích, případně odvolacích při jednání poznat rodiče, hraje rovněž mimořádně důležitou roli. Největším neštěstím pro tyto věci by bylo vytvoření šablony, ba dokonce nalajnované potvrzení i sobeckého nároku rodičů podílet se, nejlépe rovným dílem v na minuty přesně rozděleném čase na výchově dítěte.

Bere střídavá péče vskutku na zřetel zájem nezletilého dítěte?

Má se na mysli zájem dítěte viděný očima dospělých či jím subjektivně vnímaný zájem malého člověka, ba človíčka?

S hrůzou jsem si nad těmito otázkami představil, co by mě bývalo potkalo, být narozen o dvě generace později.

...

Vzpomínám si, jak jednoho krásného – a to i s odstupem času myslím zcela vážně – dne, tedy v den výplaty doplatku mzdy, přišla maminka domů bez peněz. Z rozhovoru rodičů jsem jako pětiletý pochopil, že se zakoukala do jakéhosi Zrzavého, dala za něj jako zálohu veškerou hotovost a slíbila splácet další splátky.

Když jsem pak uviděl toho Zrzavého, do něhož se maminka zahleděla, pochopil jsem, že měla důvod, a ani se nedivil, že ho tatínek pověsil.

Je to nádherná kresba.

Nezapomenutelné bylo však i následující období. Před výplatami jsme večeřivali topinky s čajem nebo brambory s mlékem. Netopili jsme v ložnici a večer mívali černé hodinky. Otušoval jsem se

občasnými koupelemi ve vlažné vodě.

Držel jsem s rodiči basu a hlavně nic neprozradil babičce, která – majíc na přelomu 50. a 60. let stále právní vědomí na úrovni všeobecného občanského zákoníku – by bez milosti nechala dceru prohlásit za marnotratnici a usilovala by o převzetí mojí výchovy.

Babička však asi i tak něco tušila, podnikavý děd Karel ji ale uklidňoval, že koupě kresby Jana Zrzavého je vynikající a perspektivní investice.

Není divu, že se rodina stmelila, naši se pak ruku v ruce dožili zlaté svatby ...

...

Dnes by pozice tatínka byla v zásadě vyjudikována. Nepřišel by o mě zcela, ale pouze z jedné poloviny, navíc by o mě z jedné poloviny připravil maminku.

S tímto legitimním očekáváním v zádech by navrhl střídavou péči, která by se po soudním rozhodnutí odehrávala následovně.

Dva týdny bych žil s opuštěnou maminkou a jejím Zrzavým v Praze, další dva týdny s tatínkem u jeho rodičů na Moravě.

V brněnské škole bych dostal poprvé do držky poté, kdy bych si omylem vzal spartánskou šálu, v pražské naopak po čuni tehdy, když bych se zeptal, která šalina jede na Žižkov.

Aby se podobné situace neopakovaly, přihlásil by mě tatínek do kick boxu a karate, maminka by mě pak posílala do kroužku historického tance a hry na loutnu.

Dvakrát rozvedená dětská psychologka v Praze by mi vysvětlovala, že si mám na toho Zrzavého zvyknout, svobodné a bezdětné moravské by naopak zachutnala domácí řetízující slivovice a zcela, jak jinak než objektivně by do posudků psala, že pokud budu kombinovat bojové sporty s výukou dovedností, jak uhranout romantické mladé slečny, dopadnu podobně jako Shakespearův Tybald.

Uzené, kyselý okurek a hořčicu v otcově rodině bych periodicky střídal s vegetariánskou stravou u matky.

Výsledek?

Při výroční 150. jízdě vlakem EC mezi svými dvěma údajně rovnocennými zázemími bych jako patnáctiletý vystoupil svévolně ve stanici Česká Třebová a měsíc žil jako poustevník v lesích v okolí Bezpráví.

Ani v jedné škole bych formálně nechyběl, tatínkův e-mail by skončil omylem v nevyžádané poště a byl smazán, maminka by si na mě mezi vernisážemi ani nevzpomněla.

Z bitvy rodičů bych odešel středem. Konečně osmnáctiny ...

...

Amerikanofilové a anglofilové mi jistě doporučí literaturu, z níž bych se měl dočíst, že střídavá péče

se v těchto zemích osvědčila, i když byla přikázána po zlém. O tomto institutu prý ostatně píší i jeho obdivovatelé v Německu.

Nebudu to číst. Řečeno slovy kultovního filmu Adéla ještě nevečeřela: „*U nás v Čechách neboxujeme, my se fackujeme.*“

Další argument bude o tom, jak se v zemích, kde střídavá výchova převážila, zvýšila porodnost.

Není vysoká míra pravděpodobnosti střídavé péče otevřením prostoru k modelu rozpadu tradiční rodiny či rovnou k početí dětí dvěma rodičovsky poloodpovědnými sobeckými single?

Je nasciturus interesován více na tom, jaký bude demografický rozvoj v České republice, nebo na tom, zda právě on prožije klidné, harmonické a nekočovní dětství?

Nezakoření v generaci vychované střídavě představa, že je normální žít rozpolcený život mimo jiné i mezi dvěma partnery?

. . .

Nemusím mít vše, co vidím.

Učím o rodinném právu ve staré Indii, rozebírám se studenty rozhodnutí starověkého čínského soudce Tung Čung-šua, četl jsem o tom, jak nakládali s postiženými dětmi a vychovávali zdravé děti ve starověké Spartě, psal jsem s tatínkem o rodinném právu v arménském Suděbníku Smbata Sparapeta a sám o francouzském rodinném právu podle Maupassantova Miláčka, z Pravdivé historie dobytí Mexika Bernala Diaze del Castillo jsem se dozvěděl o aztéckých dětských rituálních obětech.

S jistotou mohu říci, že žádný z těchto modelů bych do dnešních českých poměrů nerouboval. Nevnucoval bych ani střídavou péči.

Někdy si až říkám, zda hypertrofie judikatury Ústavního soudu ve věcech nezletilých dětí nemá skrytý záměr odradit pomocí vybraných případů znesvářené rodiče od souzení hrůzostrašnými ukázkami toho, jak by jejich milované děcko mohlo dopadnout, pokud by se sami podle zdravého rozumu nedohodli.

Osobně jsem nechtěl být v dětství režimně konformním dítětem, neměl jsem rád, když mi někdo proti mé vůli až moc „organizoval život“ a závěrům kádrových posudků z uliční organizace KSČ jsem se vyhýbal. Ve svém vlastním zájmu jsem si tak s jejich vlídnou a laskavou pomocí v sobě vypěstoval lásku k oběma svým moudrým rodičům i trvale kladný vztah ke svobodě.

Moudře to nedávno vyjádřila jedna prvoinstanční soudkyně ve věci Nc, řkouc dohodnutým rodičům:

„Nenechávejte příliš veřejnou moc, aby do této vaší dohody vstupovala.“

Okamžitě se mi vybavila slova, jež jsem v daném věcném kontextu rád slýchal v našem II. senátu Ústavního soudu:

„Do toho bychom neměli ložit.“

JUDr. PhDr. Stanislav Balík,
advokát, bývalý soudce Ústavního soudu

Názor byl publikován v rámci vydání EPRAVO.CZ Digital - září 2016.

Nové číslo **EPRAVO.CZ Digital** si můžete stáhnout **ZDARMA** na **App Store**, **Google Play** a **Windows Store**, a to přímo z Vašeho tabletu či chytrého telefonu. Pokud máte již aplikaci staženou, postačí si stáhnout pouze nové vydání. Využít můžete také webový archiv starších čísel na adrese tablet.epravo.cz.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nebezpečný návrh novely zákona aneb Cesta do pekel je dlážděna těmi nejlepšími úmysly. Actio popularis – dobrý sluha, ale špatný pán](#)
- [Třpyt a bída DPP](#)
- [Lesk a bída klouzavého mandátu](#)

- [GDPR pro samostatné advokáty](#)
- [GDPR kontra zásada veřejnosti](#)
- [Proboha, nepohrávejme si s myšlenkou na zrušení Senátu – aneb I každý populismus musí mít svou mez.](#)
- [Proč máme málo soudců-mužů? Není to diskriminace?](#)
- [Zpověď týraného dyslekticko-dysgrafického autisty](#)
- [Právo stále bují aneb Právní život](#)
- [Glejt pro podpantofelníka](#)
- [Léto versus generátor spisů aneb Právní život](#)